

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 194/2021 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- liikenneneuvos Veli-Matti Syrjänen, liikenne- ja viestintäministeriö
- erityisasiantuntija Elisa Vornanen, liikenne- ja viestintäministeriö
- poliisitarkastaja Jari Pajunen, sisäministeriö
- erityisasiantuntija Aino-Maija Alstela, sosiaali- ja terveysministeriö
- neuvotteleva virkamies Päivi Kantanen, työ- ja elinkeinoministeriö
- johtava asiantuntija Mikko Västilä, Liikenne- ja viestintävirasto
- poliisitarkastaja Kari Onninen, Poliisihallitus
- ylitarkastaja Sami Piispanen, Rajavartiolaitos
- tulliyli tarkastaja Mikko Vanhala, Tulli
- apulaisjohtaja Marko Niemelä, Verohallinto, Harmaan talouden selvitysyksikkö
- toimitusjohtaja Mari Vasarainen, Autoliikenteen Työnantajaliitto ry edustaen myös Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto ry:ä
- toimitusjohtaja Pekka Aaltonen, Logistiikkayritysten Liitto ry
- logistiikkapäällikkö Alina Koskela, Metsäteollisuus ry
- toimitusjohtaja Petri Laitinen, Suomen Huolinta- ja Logistiikkaliitto ry
- edunvalvontajohtaja Ari Herrala, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry
- toimitusjohtaja Timo Koskinen, Suomen Taksiliitto ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Ahvenanmaan maakunnan hallitus
- Ahvenanmaan valtiovirasto - Statens ämbetsverk på Åland
- oikeusministeriö
- Lounais-Suomen aluehallintovirasto

Valiokunnan mietintö LiVM 28/2021 vp

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi liikenteen palveluista annettua lakia, työntekijöiden lähettämistä annetun lain muuttamisesta annettua lakia, työntekijöiden lähettämistä annetun lain muuttamisesta annettua lakia ja ylikuormamaksusta annettua lakia.

Niin sanotun EU:n tieliikenteen liikkuvuuspaketin sosiaali- ja markkinalainsäädäntöön liittyvät asetukset ja direktiivit on tarkoitus panna täytäntöön muuttamalla tarvittavin osin liikenteen palveluista annettua lakia sekä työntekijöiden lähettämistä annetun lain muuttamisesta annettua lakia. Tiekuljetusalalla työskentelevät lähetetyt työntekijät ehdotetaan saatettavaksi työehdoissa yhdenvertaiseen asemaan muiden alojen lähetettyjen työntekijöiden kanssa ja alihankintana toteutettaviin kuljetuspalveluihin ehdotetaan erityissääntelyä. Kuljetuksen tilaajan vastuiden laajentamisen osalta ehdotetaan muutettaviksi liikenteen palveluista annetun lain lisäksi ylikuormamaksusta annettua lakia.

Esityksen tavoitteena on yhdenmukaistaa tieliikenteen sosiaali- ja markkinalainsäädäntöä, edistää reilua ja tasapuolista kilpailua sekä parantaa valvontaviranomaisten toimintaedellytyksiä ja liikenneturvallisuutta.

Liikkuvuuspaketin säädösten täytäntöönpanon lisäksi esityksen tarkoituksena on toteuttaa pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelman harmaan talouden torjuntaa koskevat toimenpitekirjaukset laajentamalla kuljetuksen tilaajan vastuuta ylikuormilla ajamisen sekä ajo- ja lepoaikojen rikkomisen osalta. Samalla on tarkoitus vahvistaa viranomaisvalvonnan tiedonkulkua, kevyillä hyötyajoneuvoilla operoivan tavaraliikenteen palveluntarjoajan rekisteröitymisvelvollisuutta sekä ammattimaisessa liikenteessä käytettävän ajoneuvon rekisteröinnin vaatimuksia.

Liikenteen palveluista annettuun lakiin ehdotetaan lisäksi teknistä direktiivin täytäntöönpanoon liittyvää muutosta koskien sisävesillä vaadittavia pätevyyskysymyksiä.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.2.2022.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Esityksellä saatetaan kansallisesti voimaan niin sanottuun EU:n liikkuvuuspakettiin sisältyvä sääntely. Valiokunta pitää hyvänä, että esityksellä yhtenäistetään kuljetusmarkkinoiden kilpailun edellytyksiä, kehitetään harmaan talouden torjuntaa ja viranomaisten yhteistyön edellytyksiä sekä pyritään edistämään kuljettajien työehtojen yhtenäistä noudattamista. Valiokunta korostaa, että sääntelyn noudattamisen valvonta ja valvonnan tehokkuus on jatkossa keskeisessä asemassa sääntelyn tavoitteiden toteutumisen kannalta.

Asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille, että harmaan talouden valvontaa helpottaisi, jos liikennepalvelulain 5 §:n mukainen vaatimus julkisten velvoitteiden hoitamisesta ulotettaisiin oikeushenkilön lisäksi luvan hakijana tai haltijana olevan oikeushenkilön vastuuhenkilöihin ja merkittäviin omistajiin. Lisäksi asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille, että liikennepalvelulain hyvämaineisuuden vaatimuksia olisi tarpeen täydentää erityisesti henkeen ja terveyteen liittyvien vankeustuomioiden tai asiakkaaseen kohdistuvien muun muassa seksuaalirikosten osalta. Valiokun-

Valiokunnan mietintö LiVM 28/2021 vp

ta kiinnittää saamansa selvityksen perusteella huomiota siihen, että taksinkuljettajan ajoluvan myöntämiseen liittyvistä vaatimuksista, mukaan lukien rikostaustan selvittäminen, säädetään liikennepalvelulain 25 §:ssä. Valiokunta kuitenkin katsoo, että molempia edellä mainittuja huomioita, niiden vaikutuksia ja mahdollisia toteuttamistapoja on välttämätöntä selvittää liikennepalvelulain jatkovalmistelussa.

Lisäksi valiokunta ehdottaa eduskunnan hyväksyttäväksi lausuman, jonka mukaan eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto selvittää ja arvioi liikennepalvelulain hyvämaineisuutta ja kuljettajan ajolupaa koskevaan sääntelyyn liittyvät muutostarpeet erityisesti henkeen ja terveyteen liittyvien vankeustuomioiden tai asiakkaaseen kohdistuvien muun muassa seksuaalirikosten osalta. *(Valiokunnan lausumaehdotus)*

Soveltaminen Ahvenanmaalla

Ahvenanmaan maakunnalla on lainsäädäntövalta tietyillä aloilla, joita nyt käsittelyssä oleva hallituksen esitys koskee, ja tältä osin nyt käsittelyssä olevaa lainsäädäntöä ei sovelleta Ahvenanmaalla ilman maakunnan päätöstä. Saadun selvityksen mukaan maakunnan hallitus voi katsoa, että EU:n liikkuvuuspaketti on tietyiltä osin pantava täytäntöön Ahvenanmaan oikeusjärjestelmässä. Tämä koskee erityisesti tiettyjä ammattimaista liikennettä koskevia säännöksiä siltä osin kuin tämä liikenne ei ole kansainvälistä.

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n 21 kohdan mukaan maakunnalla on lainsäädäntövalta tieliikennettä koskevista asioissa. Säännöksen on katsottu käsittävän luvanvaraisen ammattiliikenteen harjoittamisen Ahvenanmaalla. Maakunnan hallitus myöntää näin ollen luvat tavar-, henkilö- ja taksiliikenteen harjoittamiseen Ahvenanmaalla, kun taas Ahvenanmaan valtionvirasto myöntää tavaraliikenteen ja henkilöliikenteen yhteisöluvut asetusten (EY) N:o 1072/2009 ja (EY) N:o 1073/2009 nojalla, koska kyseiset luvat ovat kansainvälisiä ja kuuluvat siten valtakunnan toimivaltaan. Ahvenanmaan maakunnan hallitus myöntää myös EU:n liikenteenharjoittajia koskevan asetuksen (EY) N:o 1071/2009 21 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettut tutkintotodistukset ja muut ammatillista pätevyyttä osoittavat todistukset. Myös ajoneuvojen ja niiden omistajien, haltijoiden sekä ammattimaista tavarankuljettamista harjoittavien palveluntarjoajien rekisteröintiin liittyvät asiat on nähty kuuluvaksi Ahvenanmaan maakunnan toimivaltaan.

Ahvenanmaan itsehallintolain 27 §:n 21 kohdan mukaan valtakunnalla on lainsäädäntövalta työoikeutta koskevista asioista tietyin poikkeuksin. Saadun selvityksen mukaan sääntely kuuluu Ahvenanmaan lainsäädäntövaltaan niiltä osin kuin ajo- ja lepoaikoja sekä ajopiirtureita koskevat säännökset koskevat yrittäjäkuljettajia. Tältä osin yrittäjäkuljettajien ajo- ja lepoaikoja koskevia säännöksiä ei sovelleta Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan maakuntalain (2021:9) 1 §:ssä on poikkeuksia liikenteen palveluista annetun lain tiettyjen säännösten soveltamisesta Ahvenanmaalla, joiden mukaan Ahvenanmaalla ajavien yrittäjäkuljettajien ei tarvitse noudattaa ajo- ja lepoaikoja koskevia säännöksiä. Lisäksi ahvenanmaalaisten yrittäjäkuljettajien ajopiirturien käyttöä koskevasta poikkeuksesta säädetään ajoneuvojen rakennetta, varusteita, kuntoa, käyttöä ja kuormitusta koskevan maakunta-asetuksen (1993:104) 5 §:ssä.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta

14 §. Tavarankuljetuksen tilaajan selvitysvelvollisuus. Pykälän 2 momentin 3 kohdassa mainitaan ajoneuvon kokonaismassan ylittäminen, mutta siinä ei huomioida ajoneuvoyhdistelmän kokonaismassaa ja sen ylittämistä. Saadun selvityksen mukaan ajoneuvoyhdistelmän kokonaismassan ylittymisellä on kuitenkin keskeinen merkitys tilaajan vastuuta arvioitaessa, ja ajoneuvoyhdistelmän sallittu kokonaismassa voi ylittyä, vaikka ajoneuvon sallittu kokonaismassa ei ylityisikään. Valiokunta on näin ollen lisännyt edellä mainittuun 3 kohtaan ajoneuvoyhdistelmän kokonaismassan ylittymisen.

181 §. Palvelusopimusasetuksessa tarkoitettujen tieliikenteen toimivaltaiset viranomaiset.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Vaasan kaupunki ja Mustasaaren kunta ovat lähettäneet liikenne- ja viestintäministeriölle hakemuksen muuttaa liikenteen palveluista annetun lain 181 §:n 2 ja 3 momenttia, jotta Vaasan kaupunki voisi jatkossa toimia joukkoliikenteessä toimivaltaisena viranomaisena Vaasan ja Mustasaaren alueella. Saadun selvityksen mukaan tämä mahdollistaisi paikallisliikennealueen laajenemisen, päällekkäisyyksien vähentämisen ja yhteisen lippujärjestelmän käyttöönoton. Valiokunta on lisännyt liikenne- ja viestintäministeriön ehdotuksesta 1. lakiehdotukseen esityksen ulkopuolelta 181 §:n 2 ja 3 momenttia koskevan muutoksen, jolla toteutetaan Vaasan kaupungin ja Mustasaaren kunnan toivoma muutos. Lakiteknisistä syistä pykälä muutetaan kokonaisuudessaan, mutta sisällöllisiä muutoksia on tehty vain pykälän 2 ja 3 momenttiin. Lisäksi valiokunta on tehnyt tarvittavat muutokset lain johtolauseeseen.

200 §. Eräiden muiden viranomaisten tehtävien hoitaminen. Asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille, että pykälän 1 ja 2 momentissa olisi tarkoituksenmukaista mm. sääntelyn yhtenäisyyden vuoksi viitata poliisiin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen sijasta poliisi-, tulli- tai rajavartiomieheen. Valiokunta on tehnyt pykälän 1 ja 2 momenttiin tätä koskevan muutoksen.

202 §. Tieliikenteen sosiaalilainsäädännön noudattamisen pakkokeinot. Asiantuntijakuulemisessa on esitetty, että Rajavartiolaitokselle ja Tullille lisättäisiin poliisia vastaava oikeus suorittaa esitutkintaviranomaisina yleinen kotietsintä tai paikanetsintä. Valiokunta on tehnyt saamansa selvityksen perusteella pykälän 1 momenttiin tätä koskevan muutoksen.

242 §. Luvan tai hyväksymispäätöksen peruuttaminen, muuttaminen tai rajoittaminen.

Liikennepalvelulain 242 §:ää on ehdotettu muutettavaksi myös hallituksen esityksessä HE 197/2021 vp, ja kyseinen muutos tulee voimaan jo ennen nyt käsittelyssä olevaa muutosehdotusta. Jotta nyt tehtävässä muutoksessa otetaan huomioon edellä mainitut aiemmin voimaan tulevat muutokset, valiokunta on muuttanut pykälän 2 ja 4 momenttia sekä lain johtolauseetta 242 §:n osalta.

263 §. Kuljetuksen tilausrikkomus. Pykälän 1 momentin muotoilun mukaan tuomitaan se, joka tehdyn selvityksen perusteella on ollut tietoinen, tai sen olisi kaikki asiaankuuluvat seikat huomioon ottaen pitänyt tietää, ettei kuljetuksen suorittaja täytä 14 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdassa

Valiokunnan mietintö LiVM 28/2021 vp

tarkoitettuja edellytyksiä. Saadun selvityksen mukaan rangaistavuuden ei kuitenkaan tulisi perustua pelkästään tietoisuuteen tai selvilläolovelvollisuuteen sellaisenaan, vaan tämän lisäksi tulee edellyttää myös konkreettista tekoa tai laiminlyöntiä. Valiokunta on poistanut pykälän 1 momentista tietoisuuteen ilman konkreettista tekoa viittaavan kohdan.

Asiantuntijakuulemisessa on lisäksi kiinnitetty huomiota siihen, että pykälän 2 momentissa viitataan ainoastaan ajoneuvon kokonaismassan ylittämiseen eikä oteta huomioon ajoneuvoyhdistelmän kokonaismassaa eikä sen ylittämistä, joka on merkittävässä roolissa tilaajan vastuuta arvioitaessa. Valiokunta yhtyy asiantuntijakuulemisessa esitettyihin huomioihin ja on lisännyt pykälän 2 momenttiin ajoneuvoyhdistelmän kokonaismassan. Lisäksi valiokunta on tehnyt 2 momenttiin kieliasullisia täsmennyksiä.

Hallituksen esityksen perusteluissa on mainittu ylikuormamaksusta annetun lain 4 §:ssä säädetty sallitun kokonaismassan ylityksen määrittävä laskentatapa. Valiokunta on lisännyt pykälän 2 momenttiin maininnan siitä, että ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän suurimman sallitun kokonaismassan ylityksen toteamiseksi sovelletaan ylikuormamaksusta annetun lain (51/1982) 4 §:ssä säädettyä laskentatapaa.

Voimaantulosäännös. Valiokunta on lisännyt voimaantulosäännöksen 2 momenttiin 181 §:ää koskevan säännöksen, jonka mukaan Vaasan kaupunkia ja Mustasaarta koskeva muutos tulee voimaan 1.7.2022, jolloin liikenne uudella seudullisella toimivalta-alueella on valiokunnan saaman selvityksen mukaan tarkoitus aloittaa.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Liikenne- ja viestintävaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 194/2021 vp sisältyvät 2.—4. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 194/2021 vp sisältyvän 1. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Eduskunta hyväksyy yhden lausuman. (Valiokunnan lausumaehdotus)

Valiokunnan mietintö LiVM 28/2021 vp

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 3 §:n 1 momentti, 5, 8 ja 9 §, 14 §:n 2 momentti, 16, 17 ja 24 §, 39 §:n 4 momentti, 42 §:n 9 ja 15 kohta, 43 §, 106 §:n 2 momentti, 181 §, 192 §:n 3 momentti, 197 §:n 4 momentti, 200, 202, 220, 242, 252, 262 ja 263 § sekä 267 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 3 §:n 1 momentti laeissa 1505/2019 ja 91/2021, 5 §:n suomenkielinen sanamuoto laeissa 1505/2019 ja 1256/2020 ja ruotsinkielinen sanamuoto laissa 1505/2019, 8 §:n suomenkielinen sanamuoto osaksi laeissa 371/2019, 301/2018 ja 299/2021 ja ruotsinkielinen sanamuoto osaksi laeissa 371/2019 ja 301/2018, 9 § osaksi laissa 371/2019, 14 §:n 2 momentti osaksi laissa 301/2018, 16 §, 39 §:n 4 momentti, 192 §:n 3 momentti, 252 ja 263 § ja 267 §:n 2 momentti laissa 371/2019, 17 § osaksi laissa 371/2019, 24, 202 ja 220 § laeissa 301/2018 ja 371/2019, 42 §:n 15 kohta laissa 91/2021, 43 § laeissa 301/2018, 371/2019 ja 1256/2020, 106 §:n 2 momentti ja 242 § laeissa 1256/2020 ja (/), 197 §:n 4 momentti laissa 984/2018, 181 § ja 200 § osaksi laeissa 301/2018, 371/2019 ja 1256/2020 sekä 262 § laeissa 301/2018, 371/2019 ja 1256/2020, sekä

lisätään 42 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 91/2021, uusi 16 kohta ja lakiin uusi 262 a § seuraavasti:

3 §

Henkilöiden ja tavaroiden kuljettaminen tiellä

Henkilöiden tai tavaroiden kuljettamiseen tiellä tulonhankkimistarkoituksessa korvausta vastaan (*ammattimainen kuljettaminen tiellä*) tarvitaan lupa. Maantieliikenteen harjoittajan ammatin harjoittamisen edellytyksiä koskevista yhteisistä säännöistä ja neuvoston direktiivin 96/26/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1071/2009, jäljempänä *EU:n liikenteenharjoittaja-asetus*, tarkoitettu lupa tarvitaan:

1) ammattimaiseen henkilöiden kuljettamiseen tiellä ajoneuvolaissa (82/2021) tarkoitettulla linja-autolla (*henkilöliikennelupa*);

2) ammattimaiseen tavaran kuljettamiseen tiellä ajoneuvolla tai ajoneuvoyhdistelmällä, jonka suurin sallittu kokonaismassa on yli 3,5 tonnia (*taveraliikennelupa*);

Valiokunnan mietintö LiVM 28/2021 vp

3) ammattimaiseen tavarankuljettamiseen kansainvälisessä tieliikenteessä ajoneuvolla tai ajoneuvoyhdistelmällä, jonka suurin sallittu kokonaismassa on yli 2,5 tonnia ja enintään 3,5 tonnia (*kevyt tavaraliikennelupa*).

5 §

Henkilö- ja tavaraliikenneluvan myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta henkilöliikenneluvan ja tavaraliikenneluvan luonnolliselle henkilölle:

1) joka on täysi-ikäinen, jonka toimintakelpoisuutta ei ole holhustoimesta annetun lain (442/1999) 18 §:n nojalla rajoitettu ja jolle ei ole saman lain 8 §:n 1 momentin nojalla määrättyä edunvalvojaa;

2) joka täyttää EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 4—8 artiklassa säädetyt maantieliikenteen harjoittajan ammatin harjoittamista koskevat vaatimukset;

3) jota ei ole asetettu konkurssiin;

4) jolla ei ole veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien velvollisuuksien laiminlyöntejä tai muita julkisoikeudellisille yhteisöille elinkeinotoiminnan harjoittamisesta johtuvia velkoja, jotka ovat hänen maksukykyynsä nähden vähäistä suurempia; ja

5) jolle on annettu yritys- ja yhteisötunnus yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) 9 §:n mukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta henkilöliikenneluvan ja tavaraliikenneluvan oikeushenkilölle:

1) joka täyttää EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 4—8 artiklassa säädetyt maantieliikenteen harjoittajan ammatin harjoittamista ja ammatillista pätevyyttä koskevat vaatimukset;

2) jota ei ole asetettu konkurssiin; ja

3) jolla ei ole veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien velvollisuuksien laiminlyöntejä tai muita julkisoikeudellisille yhteisöille elinkeinotoiminnan harjoittamisesta johtuvia velkoja, jotka ovat sen maksukykyyn nähden vähäistä suurempia.

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, henkilö- ja tavaraliikenneluvan myöntämisen edellytyksenä on, että luvanhakijan nimeämä liikenteestä vastaava henkilö täyttää EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 4, 6 ja 8 artiklassa säädetyt vaatimukset sekä tämän pykälän 1 momentin 1 kohdassa säädetyt edellytykset. Lisäksi luvanhakijana olevan oikeushenkilön toimitusjohtajan, hallituksen puheenjohtajan, hallituksen ainoan varsinaisen jäsenen ja vastuunalaisten yhtiömiesten on oltava 8 §:ssä tarkoitettulla tavalla hyvämaineisia.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää maanteiden kansainvälisen tavaraliikenteen markkinoille pääsyä koskevista yhteisistä säännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1072/2009 (*EU:n tavaraliikennelupa-asetus*) 5 artiklassa tarkoitettua kuljettajatodistuksen.

Ahvenanmaan maakunnan hallituksen myöntämä lupa henkilöiden ja tavaroiden kuljettamiseen oikeuttaa tällaiseen kuljettamiseen myös Ahvenanmaan ja muun Suomen välillä.

Valiokunnan mietintö LiVM 28/2021 vp

8 §

Luonnollisen henkilön hyvä maine luvanvaraisessa tieliikenteessä

Jollei EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 6 artiklasta muuta johdu, liikenteestä vastaavan henkilön tai luonnollisen henkilön hyvämaineisuutta arvioitaessa otetaan mainetta vaarantavina tekijöinä huomioon, onko:

1) hänet kahden viimeksi kuluneen vuoden aikana tuomittu vähintään neljästä työ- tai palkkasuhdetta, kirjanpitoa, verotusta, kiskontaa, liikenteen harjoittamista, liikenne- tai ajoneuvoturvallisuutta, ympäristönsuojelua tai muuta ammatillista vastuuta, ihmiskauppaa, huumausainerikoksia, tai laittoman maahantulon järjestämistä koskevien säännösten rikkomisesta taikka EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan b alakohdassa mainittujen säännösten rikkomisesta sakkorangaistukseen;

2) hänelle kahden viimeksi kuluneen vuoden aikana määrätty muita seuraamuksia kuin vankeutta tai sakkoa vähintään neljästä 1 kohdassa tarkoitettuja aihepiirejä koskevien säännösten rikkomisesta;

3) hänelle kahden viimeksi kuluneen vuoden aikana määrätty sakkorangaistus tai muu seuraamus yhteensä vähintään neljästä 1 kohdassa tarkoitettusta teosta; taikka

4) hänet viiden viimeksi kuluneen vuoden aikana tuomittu 1 kohdassa tarkoitettusta teosta vankeusrangaistukseen.

Liikenteestä vastaavaa henkilöä tai luonnollista henkilöä ei voida pitää hyvämaineisena, jos hänen maineensa on vaarantunut 1 momentissa tarkoitettusta syystä ja tämä osoittaa hänen olevan ilmeisen sopimaton harjoittamaan ammattimaista liikennettä. Ilmeistä sopimattomuutta arvioitaessa otetaan huomioon:

- 1) tekojen suuri määrä;
- 2) teon vakavuus;
- 3) teon suunnitelmallisuus;
- 4) teon kohdistuminen kuljetuksen kohteeseen tai viranomaiseen;
- 5) se, että teko on tehty ammattimaista liikennettä harjoitettaessa;
- 6) se, että teolla on liikenneturvallisuutta heikentävä vaikutus; ja
- 7) se, että teko muutoin osoittaa piittaamattomuutta henkilö- tai liikenneturvallisuudesta.

Luonnollisen henkilön maine vaarantuu myös, jos hänet on kahden viimeksi kuluneen vuoden aikana tuomittu tai hänelle on määrätty seuraamus EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen liitteessä IV tarkoitetuista Euroopan unionin sääntöjen vakavimmista rikkomuksista tai Euroopan komission mainitun asetuksen 6 artiklan 2 a kohdan nojalla hyväksymässä luettelossa tarkoitettusta vakavasta rikkomuksesta.

Luonnollista henkilöä ei voida pitää EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 6 artiklassa tarkoitettulla tavalla hyvämaineisena, jos hänen maineensa on vaarantunut 3 momentissa tarkoitettusta syystä ja tämä osoittaa hänen olevan ilmeisen sopimaton harjoittamaan ammattimaista liikennettä. Ilmeistä sopimattomuutta arvioitaessa otetaan huomioon kansallisten ja Euroopan unionin säännösten vakavien rikkomusten lukumäärä sekä EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen liitteessä IV vahvistettujen Euroopan unionin sääntöjen vakavimpien rikkomusten lukumäärä, joista henkilö on tuomittu tai joista hänelle on määrätty seuraamuksia.

Edellä 3 ja 4 momentissa säädetty ei koske 6 §:ssä tarkoitettua taksiliikenneluvan hakijaa.

Valiokunnan mietintö LiVM 28/2021 vp

9 §

Oikeushenkilön hyvä maine luvanvaraisessa tieliikenteessä

Taksi-, henkilö- ja tavaraliikenneluvan hakijana tai luvanhaltijana olevan oikeushenkilön hyvää mainetta arvioitaessa otetaan vaarantavana tekijänä huomioon, jos luvanhakija tai haltija on viiden viimeksi kuluneen vuoden aikana tuomittu yhteisösakkoon. Oikeushenkilöä ei voida pitää hyvämaineisena, jos sen maine on vaarantunut edellä mainitusta syystä ja tämä osoittaa sen olevan ilmeisen sopimaton harjoittamaan ammattimaista liikennettä. Ilmeistä sopimattomuutta arvioitaessa otetaan huomioon 8 §:n 2 momentissa mainitut seikat.

Oikeushenkilöä ei voida pitää hyvämaineisena myöskään, jos sen toimitusjohtaja, hallituksen puheenjohtaja, hallituksen ainoa varsinainen jäsen tai vastuunalainen yhtiömies ei täytä 8 §:ssä säädettyä hyvän maineen vaatimusta.

Henkilö- ja tavaraliikenneluvan hakijana tai luvanhaltijana olevan oikeushenkilön hyvä maine vaarantuu myös, jos se on kahden viimeksi kuluneen vuoden aikana tuomittu tai sille on määrätty seuraamus EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen liitteessä IV tarkoitetuista Euroopan unionin sääntöjen vakavimmista rikkomuksista tai Euroopan komission mainitun asetuksen 6 artiklan 2 a kohdan nojalla hyväksymässä luettelossa tarkoitettua vakavasta rikkomuksesta.

Edellä 3 momentissa tarkoitettua oikeushenkilöä ei voida pitää EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 6 artiklassa tarkoitettulla tavalla hyvämaineisena, jos sen maine on vaarantunut 3 momentissa mainitusta syystä ja tämä osoittaa sen olevan ilmeisen sopimaton harjoittamaan ammattimaista liikennettä. Ilmeistä sopimattomuutta arvioitaessa otetaan huomioon kansallisten ja Euroopan unionin sääntöjen vakavien rikkomusten lukumäärä sekä EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen liitteessä IV vahvistettujen Euroopan unionin sääntöjen vakavimpien rikkomusten lukumäärä, joista kuljetusyritys on tuomittu tai joista sille on määrätty seuraamuksia.

14 §

Tavarankuljetuksen tilaajan selvitysvelvollisuus

Tavarankuljetuksen tilaajan tai tämän edustajan on ennen kuljetuksesta sopimista selvitettävä, että:

- 1) kuljetuksen suorittajalla on tarvittava lupa tai oikeus suorittaa kuljetus EU:n tavaraliikennelupa-asetuksessa tarkoitettuna kabotaasiliikenteenä;
 - 2) kuljetuksen suorittaja on merkitty arvonlisäverolain (1501/1993) mukaiseen arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, jos se on siihen velvollinen kyseisestä myynnistä;
 - 3) kuljetuksen suorittajan ajoneuvon **tai ajoneuvoyhdistelmän** suurin sallittu kokonaismassa ei kuljetussopimuksen mukaisesti kuormattuna ylity.
-

Valiokunnan mietintö LiVM 28/2021 vp

16 §

Rekisteröitymisvelvollisuus tavaraliikenteessä

Palveluntarjoajan, joka harjoittaa ammattimaista tavarankuljettamista tiellä ajoneuvolla tai ajoneuvoyhdistelmällä, jonka suurin sallittu kokonaismassa on yli 2,5 tonnia ja enintään 3,5 tonnia, on rekisteröidyttävä Liikenne- ja viestintävirastoon. Liikenne- ja viestintävirasto merkitsee liikenneasioiden rekisteriin rekisteröitymisilmoituksen, jonka tekee oikeushenkilö tai luonnollinen henkilö, jolle on annettu yritys- ja yhteisötunnus yritys- ja yhteisötietolain 9 §:n mukaisesti. Rekisteröitymisvelvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos toimintaan ei vaadita lupaa 3 §:n 3 momentin nojalla.

17 §

Liikenteessä käytettävä ajoneuvo

Taksi-, henkilö- tai tavaraliikenneluvan haltijan tai 16 §:ssä tarkoitetun palveluntarjoajan on huolehdittava siitä, että sen liikenteessä käyttämä moottorikäyttöinen ajoneuvo on rekisteröity 216 §:ssä tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin ja sen käyttötarkoitukseksi on ilmoitettu luvanvarainen käyttö.

Lisäksi henkilö- ja tavaraliikenneluvan haltijan ja 16 §:ssä tarkoitetun palveluntarjoajan on huolehdittava siitä, että kyseinen ammattimaisessa henkilö- ja tavaraliikenteessä käytettävä moottorikäyttöinen ajoneuvo on sen yksinomaisessa hallinnassa, ja se on merkitty liikenneasioiden rekisteriin.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei koske kuljetuksiin käytetyn ajoneuvon lyhytaikaisen läpätien rikkoutumisen vuoksi käytössä olevaa korvaavaa ajoneuvoa.

24 §

Kansainvälisen yhdistetyn tiekuljetuksen suorittamisen ehdot

Jos kansainvälinen yhdistetty kuljetus suoritetaan toisen lukuun, kuljetusasiakirjassa on, sen lisäksi mitä muualla laissa säädetään, määriteltävä tarkasti rautatien kuormaus- ja purkausasemat rautatieosuudella, sisävesien laivaus- ja purkaussatamat sisävesiosuudella ja merenkulun laivaus- ja purkaussatamat merenkulkuosuudella. Nämä tiedot on merkittävä ennen kuljetusta ja ne on asema- tai satamaviranomaisten vahvistettava leimaamalla tai muulla siihen verrattavalla tavalla kyseisen rautateitse, sisävesitse tai meritse tapahtuvan kuljetusosuuden päätyttyä.

Jos kuljetuksia omaan lukuun suorittavalle yritykselle kuuluvaa perävaunua tai puoliperävaunua kuljettaa maantiekuljetuksen loppuosuudella toisen lukuun kuljetuksia suorittavan yrityksen vetoauto, kuljetuksesta ei vaadita 1 momentissa tarkoitettua asiakirjaa, mutta kuljetuksesta on kuitenkin esitettävä muu asiakirja, josta ilmenee rautateitse, sisävesitse tai meritse suoritettu tai suoritettava matka.

Jos kansainvälisen yhdistetyn kuljetuksen yhteydessä tavarankuljettaja suorittaa maantiekuljetuksen alkuosuuden omaan lukuunsa siten kuin yhteisistä säännöistä harjoitettaessa kansainvälistä liikennettä annetun ensimmäisen neuvoston direktiivin 31962L2005 (maanteiden tavaraliikenne toisen lukuun) mukaisesti säädetään, tavarankuljettaja voi direktiivissä säädetystä määri-

Valiokunnan mietintö LiVM 28/2021 vp

telmästä poiketen suorittaa omaan lukuunsa maantiekuljetuksen loppuosuuden kuljettaakseen tavarat perille hallinnassaan olevalla vetoautolla, vaikka tavarankuljettaja on rekisteröinyt tai vuokrannut kuljetuksessa käytettävän perävaunun tai puoliperävaunun.

Kansainvälisessä yhdistetyssä kuljetuksessa maantiekuljetuksen alkuosuus, jonka tavarankuljettaja suorittaa hallinnassaan olevalla vetoautolla, vaikka tavarankuljettaja on rekisteröinyt tai vuokrannut kuljetuksessa käytettävän perävaunun tai puoliperävaunun, katsotaan 3 momentissa mainitusta direktiivistä poiketen myös omaan lukuun tehdyksi kuljetukseksi, jos vastaanottaja suorittaa maantiekuljetuksen loppuosuuden omaan lukuunsa direktiivin mukaisesti.

Sen estämättä mitä yhdistetyistä kuljetuksista säädetään 19 §:n 1 momentin 2 kohdassa, yhdistettyihin kuljetuksiin sovelletaan EU:n tavaraliikennelupa-asetuksen 8 artiklassa säädettyjä kabo-
taasiliikenteen yleisiä periaatteita.

39 §

Kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyyden todentaminen

Kuljettajan on pidettävä momentissa tarkoitettu asiakirja ajaessaan mukana ja vaadittaessa esitettävä se poliisille tai muulle liikenteen valvojalle. Poliisi-, tulli- tai rajavartiomies voi keskeyttää ajon, jollei asiakirja ole mukana eikä ammattipätevyys ole muutoinkaan 1 momentin mukaisesti todennettavissa. Ajon jatkaminen voidaan sallia, jos kuljettajan henkilöllisyys voidaan luotettavasti todeta. Kuljettaja voidaan velvoittaa todentamaan pätevyytensä poliisille määräajassa.

42 §

Tieliikenteen sosiaalilainsäädännön määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

9) *valvontaviranomaisella* poliisia, Tullia, Rajavartiolaitosta ja työsuojeluviranomaista;

15) *yöajalla* kello 01.00 ja kello 05.00 välistä aikaa;

16) *lähetetyllä kuljettajalla* sitä, joka kuljettaa ajoneuvoa tai on mukana ajoneuvossa toimiakseen tarvittaessa kuljettajana, ja johon sovelletaan työntekijöiden lähettämisestä annettua lakia (447/2016).

43 §

Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntö

Ajo- ja lepoajoista sekä ajopiirturin käytöstä säädetään ajo- ja lepoaika-asetuksessa ja ajopiirturiasetuksessa sekä määrätään AETR-sopimuksessa.

Suomeen lähetetyn kuljettajan työehdoista ja kuljettajan lähettämisestä tehtävästä ilmoituksesta säädetään työntekijöiden lähettämisestä annetussa laissa.

Valiokunnan mietintö LiVM 28/2021 vp

Autonapumiehenä voi toimia 16 vuotta täyttänyt henkilö, jos ajo- ja lepoaika-asetuksen 5 artiklan 2 kohdassa asetetut edellytykset täyttyvät.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää valvontaviranomaisten työnjaosta ja valvonnan täytäntöönpanosta sekä ajo- ja lepoaika-asetuksen 13 artiklan 1 ja 3 kohdassa sekä 14 artiklassa tarkoitettujen poikkeusten soveltamisesta.

106 §

Sisävesillä vaadittavaa pätevyyttä koskevien EU:n säädösten soveltaminen

Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten myöntämät sisävesiliikenteen pätevyyskirjat ja meripalvelukirjat sekä Euroopan komission tunnustamat kolmannen maan toimivaltaisen viranomaisen myöntämät sisävesiliikenteen pätevyyskirjat ja meripalvelukirjat ovat voimassa Suomessa ammattipätevyksien tunnustamisesta sisävesiliikenteen alalla sekä neuvoston direktiivien 91/672/ETY ja 96/50/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/2397, jäljempänä *sisävesien ammattipätevyysdirektiivi*, 10 artiklan mukaisesti *siten, kuin sitä on muutettu direktiivin (EU) 2017/2397 muuttamisesta kolmannen maan todistusten tunnustamista koskevien siirtymätoimenpiteiden osalta annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2021/1233*. Sisävesien ammattipätevyysdirektiivin 38 artiklassa säädetyt siirtymäsäännökset, *mukaan lukien direktiivillä (EU) 2021/1233 siihen tehty muutos*, ovat voimassa lukuun ottamatta mainitun artiklan 2 kohdan velvoitteita.

181 § (Uusi)

Palvelusopimusasetuksessa tarkoitettujen tieliikenteen toimivaltaiset viranomaiset

Palvelusopimusasetuksessa tarkoitettuja tieliikenteen toimivaltaisia viranomaisia ovat toimivaltaiset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä 2 momentissa mainitut kunnalliset viranomaiset ja 3 momentissa mainitut seudulliset viranomaiset.

Hyvinkää, Imatra, Kajaani, Kokkola, Kouvola, Lappeenranta, Mikkeli, Raasepori, Rauma, Riihimäki, Rovaniemi, Salo, Savonlinna ja Seinäjoki ovat omalla alueellaan palvelusopimusasetuksessa tarkoitettuja tieliikenteen toimivaltaisia viranomaisia.

Seuraavat seudulliset viranomaiset ovat toimivalta-alueellaan palvelusopimusasetuksessa tarkoitettuja tieliikenteen toimivaltaisia viranomaisia:

1) Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä Espoon, Helsingin, Kauniaisten, Keravan, Kirkkonummen, Sipoon, Siuntion, Tuusulan ja Vantaan kuntien muodostamalla alueella;

2) Hämeenlinnan kaupunki Hattulan, Hämeenlinnan ja Janakkalan kuntien muodostamalla alueella;

3) Joensuun kaupunki Joensuun, Kontiolahden ja Liperin kuntien muodostamalla alueella;

4) Jyväskylän kaupunki Jyväskylän, Laukaan ja Muuramen kuntien muodostamalla alueella;

5) Kotkan kaupunki Haminan, Kotkan ja Pyhtään kuntien muodostamalla alueella;

6) Kuopion kaupunki Kuopion ja Siilinjärven kuntien muodostamalla alueella;

7) Lahden kaupunki Asikkalan, Hartolan, Heinolan, Hollolan, Hämeenkosken, Iitin, Kärkölän, Lahden, Nastolan, Orimattilan, Padasjoen ja Sysmän kuntien muodostamalla alueella;

Valiokunnan mietintö LiVM 28/2021 vp

8) Meri-Lapin seudullinen kunnallinen joukkoliikenneviranomaisen Kemin, Keminmaan, Simon, Tervolan ja Tornion kuntien muodostamalla alueella;

9) Oulun kaupunki Iin, Kempeleen, Limingan, Lumijoen, Muhoksen, Oulun ja Tyrnävän muodostamalla alueella;

10) Porin kaupunki Harjavallan, Kokemäen, Nakkilan, Porin ja Ulvilan kuntien muodostamalla alueella;

11) Tampereen kaupunki Kangasalan, Lempäälän, Nokian, Oriveden, Pirkkalan, Tampereen, Vesilahden ja Ylöjärven kuntien muodostamalla alueella;

12) Turun kaupunki Kaarinan, Liedon, Naantalin, Raision, Ruskon ja Turun kuntien muodostamalla alueella;

13) Vaasan kaupunki Mustasaaren ja Vaasan kuntien muodostamalla alueella.

Jos toimivaltaiset viranomaiset toimivat 171 §:ssä tarkoitetulla tavalla julkisen henkilöliikenteen alalla, niiden on suunniteltava palvelut ensisijaisesti seudullisina tai alueellisina kokonaisuuksina ja tavoiteltava kaikkien henkilökuljetusten yhteensovittamista. Suunnittelussa asiakkaiden liikkumistarpeisiin perustuvat markkinaehtoisesti syntyvät palvelut ja julkisesti hankitut palvelut on sovittava yhteen. Viranomaisten on liikkumispalveluita suunnitellessaan kuultava alueella toimivia henkilöliikennepalveluiden tarjoajia sekä toimittava yhteistyössä muiden viranomaisten ja kuntien kanssa.

Toimivaltaisella viranomaisella on oikeus sisällyttää 179 §:n 3 momentin mukaisesti Liikenne- ja viestintävirastolta saamia tietoja liikenteen järjestämistä koskevan tarjouskilpailun tarjouspyyntöön. Tarjouspyynnöstä ei kuitenkaan saa käydä ilmi yksittäisen yrityksen liikesalaisuutta.

Muu kuin 2 tai 3 momentissa tarkoitettu kunta tai kuntayhtymä saa hankkia alueelleen palvelusopimusasetuksen mukaista liikennettä noudattaen hankintalakia täydentääkseen alueensa liikkumispalveluja. Kunnan tai kuntayhtymän hankkima liikenne voi vähäisessä määrin ulottua sen varsinaisen toimivalta-alueen ulkopuolelle.

Toimivaltaisen kunnallisen viranomaisen järjestämä liikennepalvelu voi vähäisessä määrin ulottua sen varsinaisen toimivalta-alueen ulkopuolelle.

192 §

Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntöä, tieliikenteen valvontalaitteita ja yrittäjäkuljettajan työaikaa käsittelevät ja valvovat viranomaiset

Työsuojeluviranomainen valvoo yrittäjäkuljettajia koskevia 49—52 §:n säännöksiä. Työsuojeluviranomaisen toimivallasta valvoa lähetettyjä työntekijöitä säädetään työntekijöiden lähettämisestä annetussa laissa.

197 §

Valvontaviranomaisen yleinen tiedonsaantioikeus

Lisäksi Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada poliisilta, Tullilta, Rajavartiolaitokselta ja työsuojeluviranomaiselta tiedot, jotka ovat välttämättömiä arvioitaessa palvelujen käyttä-

Valiokunnan mietintö LiVM 28/2021 vp

jien turvallisuuteen liittyvien lupaedellytysten täyttymistä tai tehtäessä muita vastaavia tässä laissa tarkoitettuja valvontatoimia.

200 §

Eräiden muiden viranomaisten tehtävien hoitaminen

Sen lisäksi, mitä tehtäviä poliisilla, Tullilla ja Rajavartiolaitoksella on EU:n tavaraliikennelupa-asetuksen ja EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevan asetuksen nojalla, **poliisi-, tulli- ja rajavartiomiehellä** on oikeus tarkastaa tässä laissa ja tässä laissa tarkoitettua toimintaa koskevissa EU-asetuksissa kuljetuksen suorittamiseksi edellytetyt asiakirjat, jos tiedot eivät ole saatavissa teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti.

Poliisi-, tulli- ja rajavartiomies voi keskeyttää kuljetuksen, jos edellä 1 momentissa tarkoitettujen asiakirjat tai tiedot eivät ole saatavissa, jollei ole erityistä syytä sallia kuljetuksen jatkamista.

Poliisin, Tullin, Rajavartiolaitoksen ja työsuojeluviranomaisen on viipymättä ilmoitettava sallassapitosäännösten estämättä Liikenne- ja viestintävirastolle tiedossaan olevista seikoista, jotka voivat johtaa 2 luvussa tarkoitettujen luvan peruuttamiseen tai huomautuksen taikka varoituksen antamiseen tai vaikuttavat henkilö- ja tavaraliikenneluvan haltijan pitämiseen riskiyrityksenä. Lisäksi Liikenne- ja viestintäviraston on sallassapitosäännösten estämättä annettava poliisille, Tullille, Rajavartiolaitokselle ja työsuojeluviranomaiselle EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 12 artiklassa tarkoitettujen tietojen tarkastuksia varten.

Jollei muussa laissa toisin säädetä, ajopiirturin tiedoista saatuja henkilötietoja voidaan käyttää ainoastaan sen toteamiseksi, että ajopiirturiasetusta, ajo- ja lepoaika-asetusta, EU:n liikenteenharjoittaja-asetusta, EU:n tavaraliikennelupa-asetusta, EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevaa asetusta, maantieliikenteen liikkuvissa tehtävissä toimivien henkilöiden työajan järjestämisestä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2002/15/EY, tiettyjen moottoriajoneuvoluokkien nopeudenrajoittimien asentamisesta ja käytöstä yhteisössä annettua neuvoston direktiiviä 92/6/ETY ja tietynlaisia jäsenvaltioiden välisiä tavaroiden yhdistettyjä kuljetuksia koskevista yhteisistä säännöistä annettua neuvoston direktiiviä 92/106/ETY ja siltä osin kuin on kyse tieliikenteen alan työntekijöiden lähettämisestä, palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 96/71/EY, palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon annetun direktiivin 96/71/EY täytäntöönpanosta sekä hallinnollisesta yhteistyöstä sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmässä annetun asetuksen (EU) N:o 1024/2012 (IMI-asetus) muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2014/67/EU ja direktiiviä 96/71/EY ja direktiiviä 2014/67/EU koskevien erityisten sääntöjen vahvistamisesta siltä osin kuin on kyse maantieliikenteen alan työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon ja direktiivin 2006/22/EY muuttamisesta valvontavaatimusten osalta sekä asetuksen (EU) N:o 1024/2012 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä (EU) 2020/1057 noudatetaan.

Yrittäjäkuljettajan työaikaa koskevien 49—52 §:n säännösten valvonnassa työsuojeluviranomainen noudattaa työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annettua lakia (44/2006).

Poliisi, Tulli, Rajavartiolaitos ja työsuojeluviranomainen saavat luovuttaa ETA-valtioiden ja AETR-sopimukseen liittyneiden valtioiden toimivaltaisille viranomaisille ajopiirturista, ajopiirturin levystä ja kuljettajakortista ilmenevät sekä mahdolliset muut rikkomuksen, ajoneuvon sekä

Valiokunnan mietintö LiVM 28/2021 vp

ajoneuvon kuljettajan ja tämän työnantajan yksilöimiseksi tarvittavat tiedot sekä ne tiedot rikkomuksista määrätystä seuraamuksista, joiden luovuttamiseen ne ovat oikeutettuja tai velvoitettuja Euroopan unionin oikeuden tai Suomea sitovien kansainvälisten sopimusten johdosta. Poliisi ja työsuojeluviranomainen saavat lisäksi luovuttaa vastaavat tiedot epäillystä rikkomuksesta, jos toimivaltainen muun valtion viranomainen sitä pyytää kyseisessä valtiossa tapahtuneen rikkomuksen selvittämiseksi. Poliisi ja työsuojeluviranomainen saavat myös pyytää mainituilta muiden valtioiden viranomaisilta edellä tarkoitettuja tietoja Suomessa tapahtuneeksi epäillyn rikkomuksen selvittämiseksi.

Työ- ja elinkeinoministeriö ilmoittaa ajo- ja lepoaika-asetuksen 15 artiklassa tarkoitettuja tietoja Euroopan komissiolle.

202 §

Tieliikenteen sosiaalilainsäädännön noudattamisen pakkokeinot

Jos on todennäköisiä syitä epäillä, että on tehty 267 §:ssä tarkoitettu rikos, poliisi, **Tulli tai Rajavartiolaitos** voi toimittaa pakkokeinolaissa (806/2011) tarkoitettua yleisen kotietsinnän tai paikansetsinnän ajoneuvossa taikka ajopiirturin levyjen, kuljettajakortin tai ajopäiväkirjan todennäköisessä säilytyspaikassa levyn, kortin tai ajopäiväkirjan taikka muiden ajopiirturiasetuksen 36 artiklassa tarkoitettujen todisteasiakirjojen löytämiseksi sen estämättä, mitä pakkokeinolain 8 luvun 2 §:n 1 momentissa ja 4 §:ssä säädetään.

Jos on perusteltua syytä epäillä, että kuljettaja on rikkonut ajoaikoja, taukoja tai lepoaikoja koskevia ajo- ja lepoaika-asetuksen tai ajopiirturiasetuksen säännöksiä tai AETR-sopimuksen määräyksiä, poliisi-, tulli- tai rajavartiomies voi estää kuljettajaa jatkamasta ajoa, kunnes säädetty tai määrätty tauko tai lepoaika on pidetty. Poliisi-, tulli- tai rajavartiomies voi myös estää kuljettajaa jatkamasta ajoa, jos kuljettaja ei esitä valvontaviranomaiselle ajopiirturiasetuksen 36 artiklassa tai AETR-sopimuksen 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja tietoja.

Poliisi, Tulli tai Rajavartiolaitos voi ottaa kuljettaja-, yritys- tai korjaamokortin haltuun, jos on perusteltua syytä epäillä, että 244 §:n mukaiset kortin peruuttamisen edellytykset täyttyvät.

Poliisi-, tulli- tai rajavartiomies voi estää toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon sijoittautuneen yrityksen Suomeen lähetettyä kuljettajaa jatkamasta ajoa, jos hänellä ei tienvarsitarkastuksessa ole esittää jäljennöstä paperilla tai sähköisessä muodossa työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 7 b §:ssä tarkoitettua ilmoituksesta IMI-järjestelmään, taikka todisteita Suomessa toteutettavasta kuljetustoiminnasta, taikka kansainvälistä kuljetusta todistavaa ajopiirturin tietoa. Poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen tulee viipymättä ilmoittaa ilmoituksen laiminlyönnistä työsuojeluviranomaiselle.

220 §

Toiminnanharjoittajalupaa koskevat tiedot

Sen lisäksi, mitä 219 §:ssä säädetään, toiminnanharjoittajaluvasta ja ilmoituksenvaraista toimintaa harjoittavasta saa rekisteriin tallentaa:

1) tiedon myönnetystä ja peruutetusta luvasta sekä sen sisällöstä, lupaehtoista, lupatunnuksista, voimassaoloajasta ja muutoksesta;

2) luvan hakemista ja sen käsittelyä koskevat tiedot;

Valiokunnan mietintö LiVM 28/2021 vp

- 3) ilmoituksenvaraista toimintaa koskevat tiedot sekä ilmoituksen käsittelyä koskevat tiedot;
- 4) luvan myöntämisen ja ilmoituksenvaraiseen toimintaan liittyvän rekisterimerkinnän tekemisen edellytyksiin sekä hyvämaineisuuden ja luotettavuuden arviointiin liittyvät tiedot;
- 5) EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 16 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut tiedot;
- 6) poikkeamailmoitustiedot.

242 §

Luvan tai hyväksymispäätöksen peruuttaminen, muuttaminen tai rajoittaminen

Luvan haltija tai toimija, joka harjoittaa toimintaa viranomaisen myöntämän hyväksynnän perusteella, voi ilmoittaa luvassa tai hyväksymispäätöksessä tarkoitetun toiminnan keskeytyneeksi tai päättyneeksi. Päätymisilmoituksen saatuaan Liikenne- ja viestintävirasto peruuttaa luvan tai hyväksymispäätöksen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi muuttaa tai rajoittaa lupaa tai rajoittaa hyväksymispäätöksen alaista toimintaa tai peruuttaa luvan tai hyväksymispäätöksen, jos:

1) luvan tai hyväksymispäätöksen myöntämisen edellytykset eivät enää täyty eikä edellytyksissä olevia virheitä tai puutteita korjata asetetussa määräajassa;

2) luvan haltija tai hyväksymispäätöksen perusteella toimintaa harjoittava on toistuvasti tai vakavasti rikkonut tämän lain säännöksiä tai sen nojalla annettuja määräyksiä taikka luvan haltijan tai hyväksymispäätöksen perusteella toimintaa harjoittavan tässä laissa säänneltyä toimintaa koskevia Euroopan unionin asetusten säännöksiä eikä huomautuksen tai varoituksen antamista voida pitää riittävänä; ~~tai~~

3) luvan haltija ei noudata liikennöintiluvan perusteena olevaa lentoliikennesopimusta tai muuta kansainvälistä velvoitetta; tai (Uusi)

4) on muusta kuin 1, 2 tai 3 kohdassa tarkoitetusta syystä perusteltua syytä epäillä, ettei luvan haltija tai hyväksymispäätöksen perusteella toimintaa harjoittava kykene hoitamaan luvan tai hyväksymispäätöksen mukaista tehtävänsä tai harjoittamaan luvassa tai hyväksymispäätöksessä tarkoitettua toimintaa turvallisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi lisäksi peruuttaa määräajaksi tai kokonaan laivaväen pätevyyskirjan, lisäpätevyystodistuksen ja kelpoisuustodistuksen sekä lentäjän ja veturinkuljettajan luvan henkilöltä, joka rikkomalla olennaisella tavalla tai toistuvasti liikennettä koskevia säännöksiä tai määräyksiä osoittaa puuttuvaa halua tai kykyä niiden noudattamiseen tai on muulla toiminnallaan osoittanut yleistä piittaamattomuutta säännöksistä tai määräyksistä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa luvan tai hyväksymispäätöksen vain, jos lievempää seuraamusta ei asiasta kokonaisuudessaan ilmenevät seikat huomioon ottaen voida pitää riittävänä. Edellä 2 momentin 2 ja 3 kohdassa ja 3 momentissa tarkoitettu luvan tai 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettu hyväksymispäätöksen peruutus voidaan määrätä olemaan voimassa rikkomuksen vakavuuteen suhteutetun määräajan tai toistaiseksi. Ennen päätöksentekoa viraston on kuuluttava luvan haltijaa tai toimijaa, joka harjoittaa toimintaansa hyväksymispäätöksen nojalla.

Liikenne- ja viestintävirasto voi ottaa lupa-asiakirjan haltuunsa asian selvittämisen ajaksi välittömästi 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa. Lupa-asiakirja on viipymättä palautettava, jos lupaa ei peruuteta.

Sen estämättä mitä 2 momentin 2 kohdassa säädetään, Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa luvan haltijalle myönnetyn tavara- tai henkilöliikenneluvan sijaan yhden tai useamman luvalla myönnettyistä ajoneuvokohtaisista jäljennöksistä enintään kolmen kuukauden määräajaksi, jos

Valiokunnan mietintö LiVM 28/2021 vp

luvanhaltija on toistuvasti tai vakavasti rikkonut tämän lain säännöksiä tai sen nojalla annettuja määräyksiä taikka luvanhaltijan tässä laissa säänneltyä toimintaa koskevia Euroopan unionin asetusten säännöksiä eikä huomautuksen tai varoituksen antamista voida pitää riittävänä. Edellä säädetyllä tavalla voidaan menetellä myös silloin, kun luvanhaltijalla on yksi tai useampi tässä laissa tarkoitettu ajoneuvokohtainen kotimaan tavaraliikennelupa. Peruutettavien lupien lukumäärä päätetään luvan haltijan lupien kokonaislukumäärän ja rikkomusten vakavuuden perusteella. Luvan haltijalle ei myönnetä uusia liikennelupia eikä anneta yhteisöluvan jäljennöksiä sinä aikana, jona niitä on peruutettuina.

Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa 16 §:ssä tarkoitettua tavaraliikenteen harjoittamista koskevan rekisteröitymisen, jos rekisteröity palveluntarjoaja sitä itse pyytää tai jos rekisterimerkinnän tekemisen edellytykset eivät enää täyty, eikä edellytyksissä olevia puutteita korjata määräajassa.

252 §

Hyvämaineisuuden menettäminen ja palautuminen

Edellä 7 §:ssä tarkoitettua tavara- tai henkilöliikenneluvasta vastaavan henkilön hyvämaineisuuden edellytyksistä ja hyvämaineisuuden menettämisestä sekä palauttamisesta säädetään 8 §:ssä sekä EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 6 ja 14 artiklassa. Ammattiin soveltumattomaksi julistetun henkilön todistus ammatillisesta pätevyydestä ei ole EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 14 artiklan nojalla voimassa. Liikenne- ja viestintävirasto tekee tästä merkinnän liikenneasioiden rekisteriin 219 §:n 4 momentin mukaisesti.

Henkilö, joka on EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 14 artiklassa säädetyn mukaisesti julistettu soveltumattomaksi johtamaan yrityksen kuljetustoimintoja, voi hakea hyvän maineen palauttamista Liikenne- ja viestintävirastolta. Henkilö voidaan katsoa ammattiin soveltuvaksi aikaisintaan yhden vuoden kuluttua siitä, kun Liikenne ja viestintävirasto on tehnyt EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua päätöksen henkilön soveltumattomuudesta johtamaan yrityksen kuljetustoimintoja. Henkilön hyvän maineen palauttamisen edellytyksenä on lisäksi, että henkilö on soveltumattomaksi julistamista koskevan päätöksen tekemisen jälkeen suorittanut hyväksytysti tutkinnon EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen liitteessä I olevassa I osassa luetelluista aihepiireistä. Liikenne- ja viestintävirasto poistaa 1 momentissa tarkoitettua merkinnän liikenneasioiden rekisteristä, kun henkilö voidaan jälleen katsoa ammattiin soveltuvaksi.

262 §

Luvatonta ammattimaisen liikenteen harjoittaminen

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) kuljettaa ammattimaisesti henkilöitä tai tavaroita tiellä ilman taksi-, henkilö- tai tavaraliikennelupaa tai 16 §:n mukaista rekisteröitymistä tavaraliikenteessä tai kansainvälisen liikenteen kuljetuslupaa, EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevan asetuksen 4 artiklassa tarkoitettua yhteisön liikennelupaa tai 5 artiklassa tarkoitettua säännöllistä liikennettä koskevaa liikennelupaa tai EU:n tavaraliikennelupa-asetuksen 4 artiklassa tarkoitettua yhteisön liikennelupaa tai EU:n tavaraliikennelupa-asetuksen III luvussa tai EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä kos-

Valiokunnan mietintö LiVM 28/2021 vp

kevan asetuksen V luvussa tarkoitettujen kabotaasia koskevien säännösten vastaisesti taikka kuljettaa ammattimaisesti tavaroita tiellä 24 §:ssä tarkoitettujen kansainvälisen yhdistettyjen kuljetusten yhteydessä ajettavien tieosuuksia koskeviensäännösten vastaisesti,

2) harjoittaa Interbus-sopimuksen 7 artiklassa tarkoitettua satunnaista kansainvälistä matkustajaliikennettä taikka 190 §:ssä tarkoitettua kansainvälisen liikenteen harjoittamista koskevassa Suomen ja toisen valtion välisessä kahdenvälisessä sopimuksessa tarkoitettua kansainvälistä matkustajaliikennettä ilman sopimuksissa edellytettyä lupaa,

3) harjoittaa luvanvaraista rautatieliikennettä 6 luvussa säädettyjen edellytysten puuttuessa,

4) harjoittaa kaupunkiraideliikennettä 7 luvussa säädettyjen edellytysten puuttuessa,

5) harjoittaa kaupallista ilmakuljetusta ilman 123 §:ssä tarkoitettua lentotoimintalupaa tai 121 §:ssä tarkoitettua liikennelupaa taikka rikkoo tällaisen luvan ehtoja,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen eikä siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *luvattomasta ammattimaisen liikenteen harjoittamisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

262 a §

Liikenteessä käytettävän ajoneuvon väärä rekisteröinti

Henkilö- tai tavaraliikenneluvan haltija tai 16 §:ssä tarkoitettu palveluntarjoaja, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta ei ole 17 §:ssä tarkoitettulla tavalla rekisteröinyt ammattimaisessa liikenteessä käytettävää moottorikäyttöistä ajoneuvoa 216 §:ssä tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin, jollei siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, on tuomittava *liikenteessä käytettävän ajoneuvon väärästä rekisteröinnistä* sakkoon.

263 §

Kuljetuksen tilausrikkomus

Edellä 14 §:ssä tarkoitettu tavarankuljetuksen tilaaja tai tämän edustaja, joka tilaa tavarankuljetuksen laiminlyöden tahallaan mainitun pykälän 2 momentin 1 ja 2 kohdassa säädetyn selvityselvöllisyyden taikka tehdyn selvityksen perusteella ~~on ollut tietoinen, tai sen olisi kaikki asiaankuuluvat seikat huomioon ottaen pitänyt~~ tietää, ettei kuljetuksen suorittaja täytä 14 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja edellytyksiä, on tuomittava *kuljetuksen tilausrikkomuksesta* sakkoon.

Kuljetuksen tilausrikkomuksesta tuomitaan myös tavarankuljetuksen tilaaja tai tämän edustaja, jos kuljetuksen suorittaja on ilmoittanut tai olosuhteista muutoin on selvästi ilmennyt, että kuljetussopimuksen mukaisen kuorman kuljettaminen edellyttää 14 §:n 2 momentin 3 kohdassa mainittua ajoneuvon **tai ajoneuvoyhdistelmän** suurimman sallitun kokonaisuuden ylittämistä, ja tavarankuljetuksen maksanut tilaaja tai tämän edustaja ~~on~~ tästä huolimatta **vastaanottaa** kuorman. **Ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän suurimman sallitun kokonaisuuden ylityksen toteamisessa sovelletaan ylikuormamaksusta annetun lain (51/1982) 4 §:ssä säädettyä laskentatapaa.**

Kuljetuksen tilausrikkomuksesta tuomitaan myös lähettäjä, huolitsija, hankkija tai alihankkija, jos tämä on ollut tietoinen tai tämän olisi kaikki asiaankuuluvat seikat huomioon ottaen pitänyt tietää, että sen tilaamaan kuljetuspalvelun suorittamiseen liittyy EU:n tavaraliikennelupa-asetuksen rikkomista.

Valiokunnan mietintö LiVM 28/2021 vp

Kuljetuksen tilausrikkomuksesta jätetään ilmoitus tekemättä, esitutkinta toimittamatta, syyte nostamatta ja rangaistus määräämättä, jos kuljetukseen sovelletaan tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annettua lakia (1233/2006) ja sopimuksen tekemisestä voidaan määrätä mainitun lain 9 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu.

267 §

Tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkominen

Tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkomisesta tuomitaan myös:

1) korjaamon edustaja, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo 48 §:n säännöksiä;

2) työnantaja, tämän edustaja tai yrityksen edustaja, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo ajo- ja lepoaika-asetuksen 5, 10 tai 16 artiklan säännöstä alaikärajoista tai kuljetusyritykselle asetetusta ajo- ja lepoaikaan liittyvästä velvollisuudesta, ajopiirturiasetuksen ajopiirturin tai sen sisältämän tiedon käsittelyä koskevaa 3 artiklan 1 kohtaa, 7 artiklan 4 kohtaa, 9 artiklan 7 kohtaa, 21 artiklan 2 kohtaa, 23 artiklan 1 kohtaa, 32 artiklan 1, 3 tai 4 kohtaa, 33 artiklaa tai 37 artiklan 1 kohdan 1 ja 2 alakohtaa, AETR-sopimuksen 5 artiklaa kuljettajaa koskevista vaatimuksista tai 11 artiklaa poikkeuksellisista tilanteista taikka 46 tai 47 §:n säännöstä; taikka

3) kuljetuksen tilaaja, aikataulun laatija tai muu henkilö, joka on kuljetuksen suorittajan ilmoituksesta tai muista ilmenneistä olosuhteista huolimatta edellyttänyt kuljetussopimuksen mukaisen aikataulun noudattamista niin, ettei 1 momentissa mainittuja ajoaikoja, taukoja tai lepoaikoja koskevia säännöksiä voida noudattaa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 3 §:n 1 momentti sekä 17 ja 262 a § tulevat kuitenkin voimaan 21 päivänä toukokuuta 2022 ja lain 181 § tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2022.

Niiden henkilö- ja tavaraliikenneluvan haltijoiden ja 16 §:ssä tarkoitettujen palveluntarjoajien, joilla ei tämän lain voimaan tullessa ole yritys- ja yhteisötunnusta, tulee hankkia se viimeistään 30 päivänä huhtikuuta 2022.

2.

Laki

työntekijöiden lähettämisestä annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työntekijöiden lähettämisestä annetun lain muuttamisesta annetun lain (743/2020) voimaantulosäännöksen 2 momentti seuraavasti:

Sen asemasta, mitä 4 a §:ssä, 5 §:n 1—4 momentissa sekä 5 a, 6 a, 7, 7 a ja 14 §:ssä säädetään, maantieliikenteen alan työssä sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä 31 päivään tammikuuta 2022. Ennen 1 päivää helmikuuta 2022 Suomessa lähetettyinä työntekijöinä maantieliikenteen alan työssä oleviin sovelletaan mainittuna ajankohtana voimassa olleita säännöksiä 30 päivään kesäkuuta 2022. Tämän lain 4 a §:ää sovelletaan kuitenkin 2 päivästä helmikuuta 2022 laskettaessa lähetetyn työntekijän työnteon kesto.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20____.

3.

Laki

työntekijöiden lähettämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työntekijöiden lähettämisestä annetun lain (447/2016) 1 §, 2 §:n 9 kohta, 4 a §:n 1 momentti, 7 §:n 1 momentti, 8 §:n 2 momentti, 18 §:n 3 momentti ja 35 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 4 a §:n 1 momentti ja 7 §:n 1 momentti laissa 743/2020, sekä
lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 743/2020, uusi 10 ja 11 kohta, lakiin uusi 7 b §, 10 §:ään uusi 5 momentti sekä lakiin uusi 10 a ja 10 b §, seuraavasti:

Valiokunnan mietintö LiVM 28/2021 vp

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitetun työsopimuksen perusteella tehtävään työhön, jota muusta valtiosta lähetetty työntekijä tekee Suomessa työnantajan valtioiden rajat ylittävää palveluntarjontaa koskevan sopimuksen perusteella alihankintana, yrittäjäryhmän sisäisenä siirtona tai vuokratyössä rajoitetun ajan.

Tätä lakia ei sovelleta kauppamerenkulkua harjoittavien yritysten aluksilla työskentelevään henkilökuntaan.

Tätä lakia ei sovelleta tieliikenteen kuljetuksia harjoittavien yritysten seuraaviin alihankintana tehtäviin tieliikenteen kuljetuspalveluihin eikä kuljettajiin, jotka ajavat:

1) kahdenvälistä tavaroiden tai matkustajien kuljetusta, jossa sallitaan 4—6 momentin mukaiset lisätoimet;

2) Suomen alueen halki kuormaamatta tai purkamatta rahtia ja ottamatta kyytiin tai laskematta kyydistä matkustajia;

3) tietynlaisia jäsenvaltioiden välisiä tavaroiden yhdistettyjä kuljetuksia koskevista yhteisistä säännöistä annetussa neuvoston direktiivissä 92/106/ETY määritellyn yhdistetyn kuljetuksen aloittavan tai lopettavan tieosuuden, jos kuljettaja on aloittanut kuljetuksen kuljetusyrityksen sijoittautumisjäsenvaltiossa ja kuljettajan tiekuljetuksen tieosuus muodostaa yhtenäisen kahdenvälisen kuljetuksen.

Edellä 3 momentin 1 kohdan soveltamisalarajausta lisätoimista sovelletaan ainoastaan siihen päivään saakka, josta alkaen älykkäät ajopiirturit, jotka täyttävät tieliikenteessä käytettävistä ajopiirtureista, tieliikenteen valvontalaitteista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3821/85 kumoamisesta sekä tieliikenteen sosiaalilainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 561/2006 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 165/2014 8 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun rajanylitysten ja lisätoimien kirjaamisvaatimuksen, on asennettava ensimmäistä kertaa jäsenvaltiossa rekisteröityihin ajoneuvoihin mainitun asetuksen 8 artiklan 1 kohdan neljäs alakohdan mukaisesti. Edellä tarkoitetusta päivästä alkaen mahdollisuutta 2 §:n 10 ja 11 kohdassa tarkoitettuihin lisätoimiin sovelletaan ainoastaan kuljettajiin, jotka käyttävät ajoneuvoja, joihin on asennettu älykäs ajopiirturi, josta säädetään mainitun asetuksen 8—10 artiklassa.

Edellä 3 momentin 1 kohdassa tarkoitetussa kahdenvälisessä henkilökuljetuksessa kuljettajan on kyseisen kuljetuksen aikana mahdollista ottaa matkustajia kerran kyytiin ja jättää matkustajia kerran kyydistä taikka ottaa matkustajia kerran kyytiin tai jättää matkustajia kerran kyydistä toisessa valtiossa, joiden kautta kuljettaja ajaa, edellyttäen ettei kuljettaja tarjoa matkustajaliikennepalveluja läpikuljettajien kahden sijaintipaikan välillä. Samaa sovelletaan paluumatkaan.

Edellä 3 momentin 1 kohdassa tarkoitetun kahdenvälisen tavarankuljetuksen aikana on mahdollista suorittaa lisätoimena yksi kuorman lastaaminen ja purkaminen taikka yksi kuorman lastaaminen tai purkaminen toisessa valtiossa, joiden kautta kuljetus ajetaan, edellyttäen ettei kuljettaja ole lastannut ja purkanut kuormaa samassa Euroopan unionin jäsenvaltiossa. Jos sijoittautumisjäsenvaltiosta alkavaa kahdenvälistä kuljetusta, jonka aikana ei ole suoritettu edellä tarkoitettuja lisätoimia, seuraa kahdenvälinen kuljetus sijoittautumisjäsenvaltioon, on kuljetuksen aikana mahdollista suorittaa enintään kaksi kuorman lastaamista ja purkamista taikka enintään kaksi kuorman lastaamista tai purkamista edellyttäen, että kuljettaja ei ole kuormanut ja purkanut kuormaa samassa Euroopan unionin jäsenvaltiossa.

Valiokunnan mietintö LiVM 28/2021 vp

Tätä lakia sovelletaan lähetettyjä työntekijöitä koskevan lainsäädännön noudattamisen valvon-
nassa tehtävään Euroopan unionin jäsenvaltioiden viranomaisten väliseen hallinnolliseen yhteis-
työhön sekä taloudellisten hallinnollisten seuraamusten ja sakkojen täytäntöönpanoon, joka pe-
rustuu palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toi-
seen jäsenvaltioon annetun direktiivin 96/71/EY täytäntöönpanosta sekä hallinnollisesta yhteis-
työstä sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmässä annetun asetuksen (EU) N:o 1024/2012
(IMI-asetus) muuttamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2014/67/
EU, jäljempänä *täytäntöönpanodirektiivi*.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

9) *pääurakoitsijalla* rakennuttajaan sopimussuhteessa olevaa urakoitsijaa, joka on nimetty
pääurakoitsijaksi ja jolle kuuluvat työmaan johtovelvoitteet;

10) *kahdenvälisellä henkilökuljetuksella* kansainvälisen linja-autoliikenteen markkinoille pää-
syä koskevista yhteisistä säännöistä ja asetuksen (EY) N:o 561/2006 muuttamisesta annetussa
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1073/2009 tarkoitettua kahdenvälistä
kuljetusta kansainvälisessä satunnaisessa tai säännöllisessä henkilöliikenteessä, kun kuljettaja
suorittaa jonkin seuraavista toimista:

a) ottaa matkustajia kyytiin Euroopan unionin sijoittautumisjäsenvaltiossa ja jättää heidät kyy-
distä toisessa valtiossa;

b) ottaa matkustajia kyytiin Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai kolmannessa maassa ja jättää
heidät kyydistä sijoittautumisjäsenvaltiossa; tai

c) ottaa matkustajia kyytiin ja jättää heidät kyydistä sijoittautumisjäsenvaltiossa johdantokap-
paleessa mainitun asetuksen mukaisesti paikallisten retkien tekemiseksi muualla kuin sijoittautu-
misjäsenvaltiossa.

11) *kahdenvälisellä tavarankuljetuksella* kuljetussopimuksen perusteella tehtävää tavaroiden
siirtoa maantieliikenteen harjoittajan ammatin harjoittamisen edellytyksiä koskevista yhteisistä
säännöistä ja neuvoston direktiivin 96/26/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja
neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1071/2009 tarkoitettua sijoittautumisjäsenvaltiosta toiseen val-
tioon tai toisesta valtiosta sijoittautumisjäsenvaltioon.

4 a §

Työsuhteen lisäehdot pitkäaikaisessa lähettämisessä

Lähetetyn työntekijän työsuhteeseen sovelletaan 2 momentissa tarkoitettuja työsuhteen lisäeh-
toja, kun lähetetyn työntekijän työnteko on kestänyt tosiasiallisesti yhdenjaksoisesti vähintään
12 kuukautta, ellei työnantaja ole esittänyt perusteltua pyyntöä ajan pidentämiseen 7 a §:ssä sää-
detyn mukaisesti. Työnteon aikarajaa laskettaessa on otettava huomioon työnantajan aikaisem-
min lähettämän työntekijän työntekoaika samoissa tehtävissä, jos myöhemmin lähetetty työntekijä
on lähetetty tekemään samoja tehtäviä aikaisemman työntekijän sijasta. Työnantajan tulee il-
moittaa lähetettävälle työntekijälle ennen työnteon aloittamista, että tämä korvaa aiemmin samaa

Valiokunnan mietintö LiVM 28/2021 vp

työtä samassa paikassa tehneen lähetetyn työntekijän. Mitä tässä momentissa säädetään, ei sovelleta tieliikenteessä alihankintana tehtäviin kuljetuksiin ja niiden kuljettajiin.

7 §

Ilmoitus työntekijöiden lähettämisestä

Lähettävän yrityksen on ennen työnteon aloittamista tehtävä työsuojeluviranomaiselle ilmoitus työntekijän tai työntekijöiden lähettämisestä Suomeen valtioiden rajat ylittävää palveluntarjontaa koskevan sopimuksen perusteella. Tieliikenteen kuljetuspalveluissa alihankintaan sovelletaan 7 b §:ssä säädettyä.

7 b §

Ilmoitus työntekijöiden lähettämisestä tieliikennettä koskevan alihankintasopimuksen perusteella

Euroopan unionin jäsenvaltioon sijoittautuneen lähettävän yrityksen on ennen työnteon aloittamista tehtävä hallinnollisesta yhteistyöstä sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmässä ja komission päätöksen 2008/49/EY kumoamisesta (IMI-asetus) annettulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1024/2012 perustetussa tietojenvaihtojärjestelmässä, jäljempänä *IMI-järjestelmä*, ilmoitus työntekijän tai työntekijöiden lähettämisestä Suomeen valtioiden rajat ylittävän tieliikenteen kuljetuspalvelujen tarjontaa koskevan alihankintasopimuksen perusteella.

Ilmoituksen tulee sisältää:

- 1) liikenteenharjoittajalle myönnetyn yhteisön liikenneluvan numero;
- 2) sen toimivaltaisen liikenteestä vastaavan henkilön tai muun yhteyshenkilön yhteystiedot sijoittautumisjäsenvaltiossa, jonka tehtävänä on vastata viranomaisten kyselyihin sekä vastaanottaa asiakirjoja tai ilmoituksia;
- 3) kuljettajan yksilöintiin tarvittavat henkilötiedot, henkilötunnus, asuinpaikan osoite ja ajokortin numero;
- 4) kuljettajan työsopimuksen alkamispäivä ja sopimukseen sovellettava lainsäädäntö;
- 5) lähettämisen suunniteltu alkamis- ja päättymispäivä;
- 6) tiedot käytettävien moottoriajoneuvojen rekisteritunnuksista;
- 7) tieto siitä, onko palvelu tavaroiden tai matkustajien kuljetusta, kansainvälistä kuljetusta vai kabotaasikuljetusta.

Jos 2 momentissa tarkoitetut tiedot muuttuvat, työn jatkamisen edellytyksenä on, että lähettävä yritys tekee täydennysilmoituksen IMI-järjestelmään välittömästi muutosten tapahtuessa.

8 §

Edustajan asettaminen

Lähettävällä yrityksellä ei tarvitse olla edustajaa, jos yritys lähettää työntekijöitä Suomeen enintään kymmeneksi työpäiväksi. Laskettaessa työntekijöiden lähettämisen kestoa otetaan huo-

Valiokunnan mietintö LiVM 28/2021 vp

mioon kyseinen lähettämiskausi sekä sen päättymistä edeltävien neljän kuukauden ajalta kaikki muut jaksot, jolloin saman yrityksen työntekijä on tehnyt Suomessa työtä. Lähettävän yrityksen ei tarvitse asettaa edustajaa tieliikenteen kuljetuspalveluissa alihankinnassa, jos työnantajan tulee tehdä 7 b §:ssä säädetty ilmoitus kuljettajan lähettämisestä.

10 §

Velvollisuus pitää saatavilla tietoja lähetetyistä työntekijöistä Suomessa

Tieliikenteen kuljetuspalvelujen alihankintaan sovelletaan vain 1 momentin 4 kohtaa ja muutoin 10 b §:ssä säädettyä.

10 a §

Tienvarsitarkastuksissa vaadittavat asiakirjat alihankinnassa

Alihankintana suoritettavissa tieliikenteen kuljetuspalveluissa työnantajan tulee huolehtia kuljetusten valvontaa varten kuljetuksen aikana saataville paperilla tai sähköisessä muodossa seuraavat asiakirjat ja tiedot:

- 1) jäljennös 7 b §:ssä tarkoitetusta lähettämislomakkeesta;
- 2) todisteet Suomessa toteutettavasta kuljetuspalvelusta;
- 3) ajopiirturin tiedot.

Kuljettajan tulee esittää 1 momentissa tarkoitetut asiakirjat ja selvitykset tienvarsitarkastuksessa, jos valvontaviranomainen sitä pyytää.

10 b §

Tietojen antaminen työsuojeluviranomaiselle

Alihankintana suoritettavissa tieliikenteen kuljetuspalveluissa työnantajan tulee antaa kuljetuksen päättymisen jälkeen työsuojeluviranomaisen pyynnöstä seuraavat tiedot:

- 1) työntekijän työaikakirjanpito Suomessa tehdystä työstä;
- 2) todistus palkanmaksusta;
- 3) tiedot työsuhteeseen sovellettavista työehdoista;
- 4) 10 a §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetut tiedot kuljetuspalvelusta;
- 5) ajopiirturin tiedot.

Työnantajan tulee antaa 1 momentissa tarkoitetut tiedot IMI-järjestelmän kautta kahdeksan viikon kuluessa pyynnön esittämisestä.

Valiokunnan mietintö LiVM 28/2021 vp

18 §

Hallinnollinen yhteistyö

Hallinnollisessa yhteistyössä jäsenvaltioiden viranomaisten välinen yhteydenpito tapahtuu sähköisesti IMI-järjestelmän kautta. Yhteydenpito voi myös tapahtua muulla tavalla, jos siitä on toisen jäsenvaltion kanssa erikseen sovittu.

35 §

Laiminlyöntimaksu

Lähettävä yritys on velvollinen maksamaan laiminlyöntimaksua, jos se on laiminlyönyt velvollisuutensa:

- 1) tehdä 7 tai 7 b §:ssä tarkoitettu ilmoitus työntekijöiden lähettämisestä;
 - 2) asettaa 8 §:ssä tarkoitettu edustaja;
 - 3) pitää saatavilla 10 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja tietoja ja selvityksiä;
 - 4) pitää saatavilla 10 a §:n 1 momentissa tarkoitettuja asiakirjoja ja tietoja; taikka
 - 5) antaa 10 ja 10 b §:n mukaisesti tietoja työsuojeluviranomaiselle.
-

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

4.

Laki

ylikuormamaksusta annetun lain 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ylikuormamaksusta annetun lain (51/1982) 16 § seuraavasti:

Valiokunnan mietintö LiVM 28/2021 vp

16 §

Kuljetustehtävän antajan tai tilaajan korvausvastuu

Ylikuormamaksun suorittaneella liikenteenharjoittajalla on oikeus saada maksun määrä kokonaan tai osaksi takaisin kuljetustehtävän antajalta tai kuljetuksen tilaajalta, jos tämän toimenpide on johtanut siihen, että ylikuormaa on kuljetettu.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto selvittää ja arvioi liikennepalvelulain hyvämainisuutta ja kuljettajan ajolupaa koskevaan sääntelyyn liittyvät muutostarpeet erityisesti henkeen ja terveyteen liittyvien vankeustuomioiden tai asiakkaaseen kohdistuvien muun muassa seksuaalirikosten osalta.

Helsingissä 3.12.2021

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Suna Kymäläinen sd
varapuheenjohtaja Ari Torniainen kesk
jäsen Pekka Aittakumpu kesk
jäsen Heikki Autto kok
jäsen Jari Kinnunen kok
jäsen Jouni Kotiaho ps
jäsen Johan Kvarnström sd
jäsen Joonas Könttä kesk
jäsen Sheikki Laakso ps
jäsen Jenni Pitko vihr
jäsen Mirka Soinikoski vihr
jäsen Paula Werning sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula